

Mød de nye tyske naboer

Personabeskrivelser af forskellige segmenter blandt tyske tilflyttere i Sønderborg Kommune og Aabenraa Kommune

Mød de nye tyske naboer

Personabeskrivelser af forskellige segmenter blandt tyske tilflyttere i Sønderborg Kommune og Aabenraa Kommune

Personarapport

Udarbejdet for:

Sønderborg Kommune, GOTO Sønderborg og Aabenraa Kommune

Forfattere:

Andreas Bjerre Lunkeit, Kristian Kriegbaum Jensen og Stig Yding Sørensen

Udgiver:

Teknologisk Institut
Gregersensvej 1
2630 Taastrup
Analyse og Erhvervsfremme

December 2023

Illustration på forsiden: *Tof – Photographie, Adobe Shutterstock*

Alle andre billeder: Genereret vha. *Midjourney AI Art Generator* (<https://www.midjourneyai.ai>) (s. 6, 8, 10, 12, 16 og 18) og *Imagine AI Art Generator* (s. 14 og 20) (<https://www.imagine.art>)

Indhold

1. Indledning.....	2
1.1. Hvad er en persona?.....	2
1.2. Metodisk tilgang.....	3
2. Personabeskrivelser	5
<i>Franziska Weber</i>	6
<i>Florian Becker</i>	8
<i>Barbara Schneider</i>	10
<i>Tobias Müller</i>	12
<i>Frank Krüger</i>	14
<i>Petra Zimmermann</i>	16
<i>Anton Fischer Jensen</i>	18
<i>Annika Schmidt</i>	20

1. Indledning

Denne rapport indeholder beskrivelser af personaer, der eksemplificerer forskellige segmenter blandt tyske tilflyttere i Sønderborg Kommune og Aabenraa Kommune. Personabeskrivelserne supplerer og bygger videre på to analyser til kortlægningen af tyske tilflyttere i de respektive kommuner, der, ligesom foreliggende rapport, blev udarbejdet af Teknologisk Institut på vegne af Sønderborg Kommune og Aabenraa Kommune samt fonden GOTO Sønderborg. Baggrunden har været en markant stigning i antallet af tyske tilflyttere til de to kommuner i de seneste år, hvilket matcher godt med kommunernes interesse i at være attraktive bosteder for tilflyttere. Både Sønderborg Kommune og Aabenraa Kommune har nemlig i den seneste tid oplevet en nedgang i deres befolkningstal og ønsker derfor at øge deres viden om, hvordan de bedst kan tiltrække, modtage og fastholde bl.a. tyske tilflyttere.

De personabeskrivelser, der præsenteres i denne rapport, bygger primært på data og viden, der blev skabt ifm. analyserne til kortlægningen af de tyske tilflyttere i hhv. Sønderborg Kommune og Aabenraa Kommune. De anvendte metoder inkluderer en online survey, fokusgrupper samt en registeranalyse. For at indhente supplerende informationer til udarbejdelsen af personaerne har vi derudover gennemført en række telefoninterviews.

Vi vil fremhæve, at vi bevidst har valgt kun at inkludere personaer i den erhvervsaktive alder, dvs. mellem 26 og 65 år, da disse er særligt interessante for kommunerne at arbejde videre med.

Samtidig vil vi understrege, at de otte inkluderede personabeskrivelser i høj grad dækker over segmenter af tyske tilflyttere, der findes både i Sønderborg Kommune og i Aabenraa Kommune – med undtagelsen af den sidste persona, som er en studerende på Syddansk Universitet i Sønderborg. Mens der er enkelte markante forskelle mellem de tyske tilflyttere i hver af de to kommuner, er der også store fællestræk mellem dem. Derfor kan kommunerne i høj grad bruge personabeskrivelser, hvor den beskrevne persona er bosat i nabokommunen, i udviklingen af egne kommunale kommunikationsindsatser og andre relevante tiltag på bosætningsområdet.

Før vi præsenterer personabeskrivelserne, indeholder de følgende to underafsnit hhv. en kort afgrænsning af begrebet *persona* samt en beskrivelse af vores metodiske tilgang.

1.1. Hvad er en persona?

En persona er en fiktiv person, der udvikles til at illustrere og konkretisere egenskaber og karakteristika for en bestemt målgruppe. Personabeskrivelser gør målgruppen tydeligere og kan tjene som værktøj i tilpasningen af kommunikation og andre tiltag til de dele af målgruppen, man ønsker at fokusere på. Målgrupper er nemlig ofte komplekse og dækker over en lang række individuelle forskelle vedrørende fx alder, køn, uddannelse, arbejde, familieliv, fritidsinteresser samt motivations- og frustrationskilder.

Det er afgørende for brugbarheden, at de udviklede personaer så vidt muligt beror på indsamlet viden om den pågældende målgruppe. Samtidig er det i denne sammenhæng vigtigt at finde frem til personabeskrivelser, der repræsenterer de mest gennemsnitlige profiler i målgruppen. En persona, der udelukkende fremhæver kendetegn ved enkelte personer i målgruppen, er nemlig ikke særlig værdifuld, når man ønsker at øge sin forståelse og aktivering af større andele af målgruppen.

Personabeskrivelserne af de tyske tilflyttere i denne rapport er blevet udviklet med ovenstående in mente, og vores tilgang hertil er nærmere beskrevet i næste underafsnit.

1.2. Metodisk tilgang

Personabeskrivelserne af de tyske tilflyttere i Sønderborg Kommune og Aabenraa Kommune er primært baseret på resultaterne af en online survey og seks fokusgrupper med tyske tilflyttere i disse kommuner. Efter dataindsamlingen var afsluttet, udviklede vi personaerne igennem fire faser, der beskrives i det nedenstående.

1) Analyse af data til identifikation af kategorier

Indledningsvis kortlagde vi mønstre i udsagn fra forskellige fokusgruppemedtagere, bl.a. med hensyn til deres motivation for at flytte til kommunen og de faktorer, der påvirker deres trivsel i kommunen. Denne proces førte til opstillingen af en række overordnede kategorier – fx værdsætter dansk kultur; blev tiltrukket af billige boligpriser; benytter sig af lokale naturområder; har dansk kæreste eller familie; sætter pris på godt naboskab; værdsætter tilgængeligheden af daginstitutioner eller skoler.

2) Validering af kategorierne

I denne fase validerede vi for det første de tidligere identificerede kategorier vha. surveyresultater. Vi sikrede i den forbindelse, at personabeskrivelserne hovedsageligt fokuserer på de karakteristika og holdninger, der kendetegner større andele af de tyske tilflyttere i hhv. Sønderborg Kommune og Aabenraa Kommune.

For det andet foretog vi krydskørsler mellem svar på survey-spørgsmål med relevans for opstillede kategorier og diverse baggrundsoplysninger for at sikre en valid struktur af den enkelte persona. Det vil sige, at vi tog afsæt i kvantitative data om overlap mellem forskellige karakteristika og holdninger blandt målgruppen af de tyske tilflyttere, inden vi begyndte udviklingen af personaerne. Efterfølgende gav vi dem tilsvarende overlappende kombinationer af fællestræk.

3) Supplerende interviews

Efter de første to faser nåede vi frem til en identifikation af 8 personaer i alt, der hver især er kendetegnet af at falde ind under bestemte kategorier samt distinktive kombinationer heraf. For at kunne knytte en mere fyldestgørende fortælling til disse personaer, gennemførte vi en række supplerende, individuelle telefoninterviews med tyske tilflyttere i både Sønderborg Kommune og Aabenraa

Kommune. Interviewpersonerne blev nøje udvalgt ift. hvor meget de matcher vores persona-udkast vha. surveyresultater.¹ Interviewene gav bl.a. et dybere indblik i beslutningsprocessen omkring bosætningen i kommunen, fritidsinteresser, medievaner samt ønsker for egen fremtid.

4) Udarbejdelse af personabeskrivelserne

I denne sidste fase blev personabeskrivelserne færdigskrevet med afsæt i aktiviteter og resultater fra de tre foregående faser. Vi har i denne sammenhæng sigtet efter at skabe varians og en bred repræsentation af de tyske tilflyttere i hhv. Sønderborg Kommune og Aabenraa Kommune. Profilbilleder for hver persona blev derudover skabt vha. billedgenererende kunstig intelligens (vi har anvendt *Imagine Text to Image AI Art Generator*² og *Midjourney Text to Image AI Art Generator*³ til dette formål).

De færdige personabeskrivelser præsenteres i efterfølgende kapitel 2.

¹ I forbindelse med surveyen blev alle respondenter bedt om at angive, hvorvidt vi måtte kontakte dem i forbindelse med eventuelle opfølgende interviews. Respondenter, der svarede positivt, blev bedt om at angive deres kontaktoplysninger, hvilket gjorde det forholdsvis nemt at rekruttere relevante interviewpersoner.

² <https://www.imagine.art>

³ <https://www.midjourney.ai>

2. Personabeskrivelser

I det følgende præsenterer vi de udviklede otte personaer, der er fiktive personer eller stereotyper baseret på data og viden indsamlet ifm. analyserne til kortlægningen af tyske tilflyttere i hhv. Sønderborg Kommune og Aabenraa Kommune. Efter hver personabeskrivelse følger en faktaboks med udvalgte kvantitative baggrundsdata. Disse data illustrerer fx, hvor stor en andel af de tyske tilflyttere i de to kommuner, der har bestemte kendetegn, som er fremhævet i personabeskrivelsen, eller hvor stor en del af denne målgruppe, der ligesom personaen, har flere bestemte karakteristika til fælles.

Alder: 30 år

Født: Neumünster,
Schleswig-Holstein

Bopæl: Bov,
Aabenraa Kommune

Stilling: Gymnasielærer

Civilstand: Gift med
Marcus Weber fra Kiel

Tilflyttet: 2022

Relation til Danmark:

Har tidligere været på weekendture og ferieophold i Sønderjylland. Er primært tilflyttet på grund af fordelagtige boligpriser i Aabenraa Kommune og den korte afstand til arbejdspladsen i Tyskland.

Franziska Weber

Franziskas baggrund

Franziska er vokset op i en tysk landsby i hjertet af Schleswig-Holstein. Efter afslutning af gymnasiet i Neumünster i 2012 brugte hun et par år på at rejse i bl.a. Australien og Asien med sine veninder. Franziska havde sparet op til disse rejser ved at arbejde på caféer og restauranter.

I 2014 begyndte Franziska på universitetet i Kiel, hvor hun i fem år læste engelsk og kunst for at blive gymnasielærer. Under sit kandidatstudium mødte hun sin nuværende mand Marcus. Han var på det tidspunkt lige blevet færdig med uddannelsen som ejendomsmægler, og de mødtes igennem fælles venner. De to flyttede sammen i en lejlighed i Kiel i 2018 og blev gift to år senere. I mellemtiden havde Franziska fået sin første stilling som gymnasielærer i Rendsborg.

Franziskas drøm om livet i Danmark

Efter to år i sin første stilling som gymnasielærer skiftede Franziska til en skole i Flensborg. Hun fik dog hurtigt nok af at pendle ca. to timer i bil hver dag mellem sin bopæl i Kiel og sit nye job. Sammen med sin mand havde hun derudover i længere tid talt om at få eget hus. De sigtede mod at finde et hus tættere på Flensborg, fordi et arbejdsskifte ville være nemmere for Marcus. Parret kunne også godt forestille sig at bo i noget større, fordi de havde talt om at få børn i den nærmeste fremtid.

Da Marcus til dagligt beskæftiger sig med huspriser, var parret bevidst om, at det kunne blive svært for dem at finde et hus, der matchede deres ønsker, og som de samtidig havde råd til. Franziska siger selv:

"Vi behøvede nærmest ikke at se på huse i nærheden af Flensborg. Sammenlignet med boligpriserne i Aabenraa Kommune var priserne tre eller fire gange så høje. Det var min mand, der på online boligsider havde set annoncer for huse i Danmark. De var markant billigere end tilsvarende boliger i det tyske grænseområde. Derfor blev vi enige om at søge mere målrettet efter noget på den danske side af grænsen. Og vi endte med at finde vores drømmehus i Bov, hvilket vi købte i 2022."

Blandt de faktorer, der gjorde beslutningen om at flytte til Danmark nemmere, var Franziskas forudgående kendskab til Syddanmark og især den danske kultur:

"Som barn har jeg flere gange været på weekendture og ferieophold i Danmark med mine forældre, blandt andet på Rømø og Als. Samtidig var det på grund af mit arbejde i Flensborg klart, at vores nye bopæl i Danmark helst skulle ligge i Aabenraa Kommune. Mens jeg ikke kendte til kommunen i forvejen, var noget, der gav mig ro i maven i forbindelse med vores flytning til Danmark, at danskere omtales som at være blandt de lykkeligste mennesker i verden. Det var også et plus, at vi kunne flytte til et mere landligt område med nærhed til vandet, da min mand elsker at dyrke vandsport, og jeg er glad for gåture ved kysten."

Franziskas hverdag i kommunen

I dag pendler Franziska i bil til sit arbejde i Flensborg og er glad for, at det kun tager omkring 20 minutter hver vej. Marcus har også fået arbejde i Flensborg og pendler i deres bil nummer to, da han skal være mobil som ejendomsmægler, fx

i forbindelse med fremvisninger af huse. På sigt kan de begge forestille sig at arbejde i Danmark. De vil dog først falde rigtigt på plads og bl.a. lære dansk. Netop dét er nemmere for Franziska, der har tidligt nok fri fra arbejde til at deltage i sprogundervisningen på sprogskolen i Aabenraa to gange om ugen.

"Det er vigtigt for mig, at menneskerne her kan mærke, at jeg gerne vil lære dansk – og at der ikke kun flytter tyskere til, som gerne vil købe hus, men også dem, der gerne vil blive en del af fællesskabet her."

Marcus er ikke begyndt på sprogskolen endnu. Han har bl.a. længere arbejdstider og er aktiv to gange om ugen i roklubben i Kollund. Her har Marcus fået sine første danske venner, mens Franziska oplever det som svært at komme i kontakt med danskere på hendes alder. Blandt andet derfor tager hun og Marcus fx i weekenderne ofte på ture syd for den dansk-tyske grænse og besøger venner og familie.

Når Franziska orienterer sig om begivenheder i Aabenraa Kommune, benytter hun sig primært af Facebook. Her ser hun bl.a. opslag fra naboer og følger Aabenraa Kommunes side. Ellers benytter hun sig primært af tyske nyhedssider for at følge med i nyhederne, og en gang imellem læser hun Der Nordschleswiger.

Franziskas udfordringer

I forbindelse med boligkøbet valgte Franziska og Marcus at hyre en tysktalende advokat, der kunne hjælpe dem med det administrative. Mange dokumenter fra det offentlige i denne sammenhæng var på dansk og alene derfor udfordrende.

Selvom Franziska har god kontakt til sine naboer, føler hun sig af og til lidt isoleret. Det hjælper dog, at hun via sprogskolen har lært andre tilflyttere at kende.

For Marcus ville det være en fordel med mere fleksibel sprogundervisning – han synes ikke, at onlineundervisning fungerer for ham, og han undersøger i øjeblikket, om der ikke er muligheder for danskundervisning tættere på Bov.

I alt er Franziska dog meget lykkelig i Aabenraa Kommune:

"Jeg er glad for at være her og elsker vores hus. Og jeg håber, at vi i de kommende år kommer lidt tættere på danskerne i lokalområdet og i højere grad bliver en del af det lokale fællesskab."

Kvantitative baggrundsdata - Persona 1 (Franziska)

- **26 %** af de adspurgte tyske tilflyttere i Aabenraa Kommune angiver ønsket om en billigere bolig som en meget vigtig faktor for deres beslutning om at flytte til kommunen, sammenlignet med **11 %** i Sønderborg Kommune.
- Den største andel af førstnævnte segment er 26-30 år, har en videregående uddannelse og er gift. De kender desuden i høj grad til Danmark (**33 %**) eller Aabenraa Kommune (**24 %**) pga. tidligere ferieophold.
- Med **78 %** er næsten fire ud af fem af respondenterne i segmentet arbejdsaktive. Næsten halvdelen af segmentet arbejder i Tyskland (**45 %**), mens **21 %** arbejder i Aabenraa Kommune eller en anden dansk kommune og **6 %** arbejder hjemmefra.
- Kendskabet til kommunale tilbud for tilflyttere er blandt det belyste segment – ligesom for gruppen af tyske tilflyttere i Aabenraa Kommune og Sønderborg Kommune generelt – lavt. Fx kender **74 %** slet ikke til Aabenraa Kommunes netværk for tilflyttere på Facebook, og **52 %** kender slet ikke til muligheden for personlig vejledning.
- Ifølge surveyen er de tre største udfordringer for de tyske tilflyttere i segmentet, at de har utilstrækkelige dansk-kundskaber (**38 %**), ikke deltager i tilstrækkelig grad i fælles aktiviteter i deres fritid (**22 %**), eller bor for langt væk fra tyske venner eller familiemedlemmer (**18 %**).

Alder: 37 år

Født: Düsseldorf,
Nordrhein-Westfalen

Bopæl: Vollerup,
Sønderborg Kommune

Stilling: Projektingeniør

Civilstand: Gift med
Karen Becker fra Dortmund

Tilflyttet: 2021

Relation til Danmark:

Hans kone har pårørende i Sønderborg Kommune, som de har besøgt regelmæssigt igennem flere år. En særlig drivkraft bag beslutningen om tilflytningen var ønsket om større balance mellem familie- og arbejdsliv.

Florian Becker

Florians baggrund

Florian er født i Düsseldorf i Nordrhein-Westfalen. Efter færdiggørelsen af gymnasiet valgte han at udføre frivilligt arbejde med udsatte børn og unge som alternativ til den daværende værnepligt i det tyske militær. I 2005 begyndte Florian at læse til produktioningeniør på bachelorniveau, og efter et par års pause med arbejde tog han en masteruddannelse indenfor produktdesign og procesudvikling på Technische Hochschule i Köln.

I 2013 fik Florian en ny stilling som projektingeniør ved en større virksomhed i Dortmund, hvor han til en firmafest lærte sin nuværende kone Karen at kende. Hun arbejdede i virksomhedens kommunikationsafdeling. De to flyttede sammen og blev gift i 2015. Efter flytning til en større bolig kom deres første søn Michael til verden i 2016, datteren Klara fulgte to år senere.

Florians drøm om livet i Danmark

Efter nogle år som far til små børn og med et krævende arbejde, trængte Florian til forandring. Lange arbejdstider havde gjort det svært for ham at tilbringe den tid med børnene, som han egentlig gerne ville. Hans kone havde det på samme måde. Hun var frustreret over sin arbejdssituation, der blev udfordret af, at det havde været svært at få en plads til Michael i en daginstitution.

"I starten blev min kone Karen nødt til at gå længere hjemme med Michael end forventet. Det var hendes arbejdsgiver ikke indstillet på, og Karen var faktisk uden arbejde, indtil efter sin barselsorlov med Klara. Herefter fik hun hurtigt et nyt arbejde, også fordi Klara, som Michaels søster, heldigvis hurtigt fik en plads i samme daginstitution. Et andet problem var dog åbningstiderne i daginstitutionen. De lukkede typisk kl. 16 i hverdagen, og det gjorde det svært for mig at hente børnene."

I flere år havde Florian og hans familie besøgt Karens moster og hendes mand, der i 2012 var flyttet til Als. Her lærte familien Becker naturen i Sønderborg Kommune at kende og blev glad for det nedsatte tempo og menneskernes mentalitet:

"Vi sætter meget pris på, at der hersker et forholdsvis fladt hierarki i det danske samfund. Menneskerne her er meget parate til at hjælpe, og fællesskab og tillid er blandt kerneværdierne. Det bidrager til en mere afslappet atmosfære."

Blandt andet under samtaler med Karens moster hørte Florian og Karen om gode og mere fleksible muligheder for børnepasning i Sønderborg Kommune. Fordi deres generelle indtryk var, at det danske samfund byder på bedre vilkår for børnefamilier, begyndte de at overveje en flytning til Danmark:

"I maj 2021 – under Corona-pandemien – skrev jeg en ansøgning til LINAK, for at se om jeg kunne få arbejde i Sønderborg Kommune. Jeg fik stillingen som projektingeniør, og vi besluttede derfor ret hurtigt at pakke vores ting og flytte inden Michaels skolestart."

Florians hverdag i kommunen

Familien Becker boede først til leje i Sønderborg og fandt hurtigt et passende hus i Vollerup, som de købte og flyttede ind i. De blev fint budt velkommen af deres nye naboer, da Danmark var ved at åbne op igen ift. Corona. Sønnen Michael startede på en dansk skole i Sønderborg i en modtagelsesklasse for tilflyttere. Datteren Klara havde direkte efter tilflytningen fået plads i en dansk børnehave.

"Det er vigtigt for os, at vores børn går i henholdsvis dansk børnehave og dansk skole. Vi er bevidst flyttet hertil, og gør hvad vi kan for at integrere os. Takket være bl.a. mine kollegaers gode vilje er jeg blevet ret god til dansk. Jeg må dog sige, at vores børn for længst har overhalet os, hvad det angår."

Florians kone Karen er blevet ret flydende på dansk. Hun havde god tid til at lære dansk online, da hun mistede sit arbejde ifm. flytningen. Hendes tidligere, tyske arbejdsgiver ville egentlig fastholde Karen og give hende mulighed for hjemmearbejde. Virksomheden fik dog kolde fødder ifm. de administrative krav, herunder skattereglerne, der relaterer sig til at have en ansat i udlandet.

"Det var ærgerligt for Karen. Vi henvendte os straks til kommunen, da vi havde hørt om kommunens Partnerjob-ordning. Selvom de rigtig gerne ville hjælpe os, lykkedes det dog ikke at finde et passende arbejde til Karen i kommunen. Derfor arbejder hun i dag hjemmefra for en virksomhed i Tyskland."

Med børn og fuldtidsarbejde har Florian ikke meget tid til fritidsinteresser. Han løber en tur eller tager ud og får en øl med venner, når han kan. Ellers nyder familien udflugter til stranden eller til svømmehallen i Sønderborg. I weekenderne er der typisk fodboldtræning for Michael og gymnastikundervisning for Klara. Og så nyder Florian, at han kan handle i Bauhaus og ordne haven om søndagen, uden at naboerne brokker sig over eventuel larm ifm. det.

Florian er ikke meget på sociale medier. Han følger med i nyhederne via fjernsyn og internet, fx på DR. Ligesom mange andre i sin aldersgruppe, er han ellers glad for at streame bl.a. film og tv-serier.

Florians udfordringer

Florian og familie føler sig meget godt tilpas i Sønderborg Kommune. En af de få ting der udfordrer ham, er, at mange lokale aktiviteter og begivenheder bliver kommunikeret og organiseret via Facebook. Dem går han derfor regelmæssigt glip af. Derudover ville han egentlig gerne oftere tage bussen til arbejdspladsen i Nordborg, men bussen fra Sønderborg kører ikke ofte nok til at være et godt alternativ til at tage bilen på arbejde.

Endelig ser både Florian og Karen lidt skeptisk på det store antal tyskere, der er kommet til de seneste to år. De håber, at de nyere tilflyttere også viser en interesse for at integrere sig.

Kvantitative baggrundsdata - Persona 2 (Florian)

- **27 %** af de adspurgte tyske tilflyttere i Sønderborg Kommune angiver, at adgangen til skoler eller pasningstilbud er blandt de tre vigtigste faktorer for, at deres hverdag i kommunen fungerer godt.
- Langt den største andel af dette segment er gift (**71 %**) og har en videregående uddannelse (**58 %**). Med **24 %** er den største andel i aldersgruppen 41-45 år, efterfulgt af de 36-40-årige og de 46-50-årige (begge **19 %**) og til sidst de 30-35-årige (**18 %**).
- Lidt over halvdelen (**52 %**) af respondenter i det belyste segment angiver, at utilfredsheden med den politiske ledelse i Tyskland ikke har været relevant eller har været mindre vigtig for deres beslutning om at forlade Tyskland. Det betyder samtidigt, at det var en vigtig eller meget vigtig faktor for **48 %** af segmentet.
- Dansk kultur og danske værdier har været en meget vigtig drivkraft for **52 %** af segmentet ift. deres beslutning om at flytte til Sønderborg Kommune.
- **80 %** af dem angiver at trives i meget høj grad i kommunen, **19 %** trives i nogen grad.

Alder: 44 år

Født: Hannover,
Niedersachsen

Bopæl: Løjt Kirkeby,
Aabenraa Kommune

Stilling: IT-rådgiver

Civilstand: Fraskilt

Tilflyttet: 2023

Relation til Danmark:

Har ikke haft en særlig relation til Danmark før sin tilflytning. Er primært tilflyttet, fordi hun ikke længere ønskede at bo i Tyskland og havde hørt, at danskerne er blandt de lykkeligste folkefærd i verden.

Barbara Schneider

Barbaras baggrund

Barbara er vokset op i nærheden af Hannover. Efter afslutningen af *Realschule* (gennemførelse af 10. klasse), arbejdede Barbara i to år som kontorassistent i sin fars virksomhed. I 1997 ansøgte hun om en uddannelsesplads som 'Industrikauffrau' hos Volkswagen i Hannover. I forlængelse af uddannelsen arbejdede hun syv år i bilproducentens indkøbsafdeling. I 2007 skiftede hun til IT-afdelingen i en mellemstor industrivirksomhed i Hildesheim, hvor hun ved siden af sit arbejde tog en opkvalificering til IT System Manager. Her mødte hun sin tidligere ægtefælle Norbert. De to blev gift i 2009 og boede sammen indtil deres skilsmisse i 2016. I mellemtiden havde Barbara skiftet job og var blevet IT-konsulent for et tysk IT-rådgivningsbureau, som hun også arbejder for i dag.

Barbaras drøm om livet i Danmark

Barbara har altid været glad for sit arbejde som IT-rådgiver, både på grund af de faglige udfordringer og muligheden for i stort omfang at arbejde hjemmefra. Udenfor arbejdslivet var hun dog blevet tiltagende utilfreds med livet i Tyskland. Hun oplevede i stigende grad en negativ stemning i Tyskland og var uenig i landets tilgang til migrationspolitikken, hvor man i en del år tog imod forholdsvis mange flygtninge.

"Jeg var begyndt at føle mig utilpas i Tyskland og også lidt mindre tryk. Under Coronapandemien, og de medfølgende nedlukninger, følte jeg også, at jeg boede lidt for småt i min lejlighed. Da jeg fravalgte at blive vaccineret, var jeg samtidig ret inddækket af restriktioner – der var fx konferencer i arbejdsregi, som jeg ikke kunne deltage i. Derfor tænkte jeg konkret på at flytte til et andet land."

Før sin tilflytning havde Barbara ikke haft en særlig tilknytning til Danmark. Hun kunne lige så godt være flyttet til et andet land, da hendes arbejde tillod hende at arbejde hvor som helst med fornuftig internetforbindelse. I sommeren 2022 talte hun med en veninde om sine overvejelser vedr. udvandringen. Lidt for sjov foreslog veninden, at Barbara skulle flytte til Danmark, og sagde, "der bor jo verdens lykkeligste mennesker." Det fik Barbara til at orientere sig lidt om mulighederne for at bo i Danmark, også fordi hun altid har syntes godt om Skandinavien.

"Da jeg så boligpriserne, var det næsten en 'no-brainer'. Efter lidt tid søgte jeg mere fokuseret i området omkring Aabenraa. Jeg ville ikke flytte for langt væk fra Tyskland og mine venner og familie der. Samtidig ville jeg langt nok væk fra grænsen til ikke kun at have kontakt med andre tyske tilflyttere."

I 2022 begyndte Barbara målrettet at søge informationer om Aabenraa Kommune og fandt i denne sammenhæng vej til indhold rettet mod tilflyttere på kommunens hjemmeside. Informationer der bekræftede Barbara i, at Aabenraa Kommune ville være et godt sted for hende at bo. Efter hun havde fundet en passende bolig, flyttede hun derfor til kommunen i starten af 2023.

Barbaras hverdag i kommunen

Barbara bor i øjeblikket til leje i et lille hus i Løjt Kirkeby og har adgang til egen have. Hun arbejder fortsat for det samme IT-rådgivningsbureau i Tyskland og vil på sigt gerne købe sit eget lille hus i nærheden. Når vejret er godt, sidder hun ofte

med sin bærbare computer i haven. Generelt nyder hun roen omkring sig, og når hun har lyst til det, tager hun til Aabenraa for at shoppe eller tage i biografen.

For at komme i kontakt med andre danskere er hun begyndt på sprogskolen. Igennem en anden tilflytter, som hun mødte ifm. sprogundervisningen, er hun blevet interesseret i at sejle i havkajak. Derudover er det meget vigtigt for Barbaras trivsel i Aabenraa Kommune, at hun har et godt forhold til sine naboer.

"Mine naboer er næsten det vigtigste for mig. De har budt mig utrolig hjerteligt velkommen. Det var også dem, jeg kunne henvende mig til i starten, da jeg havde problemer med at ansøge om MitID. Og så har de gjort sig umage og prøvet at tale dansk med mig, selvom de er gode til tysk."

For at holde sig opdateret om, hvad der foregår i og omkring Aabenraa, benytter Barbara sig bl.a. af kommunens hjemmeside. Hun følger også med i diverse lokale Facebook-grupper. Derudover prøver hun en gang imellem at se nyheder på DR og er glad for at læse på hjemmesiden af der Nordschleswiger. Ellers besøger hun regelmæssigt tyske nyhedssider, fordi hun fortsat er interesseret i at vide, hvad der foregår i Tyskland.

Barbaras udfordringer

Ifm. tilflytningen var Barbaras største udfordring den administrative byrde for hendes tyske arbejdsgiver. Her var det godt, at Barbara under infodagen for potentielle tilflyttere havde hørt om muligheden for at få vejledning fra Region Sønderjylland-Schleswig's Infocenter.

"Vi fik det ordnet, takket være hjælp fra Pendlerinfo, men det var en usikkerhedsfaktor. Jeg er meget tilfreds med mit arbejde lige nu, men jeg er ikke afvisende for et arbejde her. Danfoss ville fx være en oplagt arbejdsgiver for mig."

Mens hun selv ikke har haft svært ved at danne sociale relationer, fremhæver Barbara, hvor vigtigt det er, at kommunen tilbyder netværksarrangementer og andre aktiviteter, hvor man kan komme i kontakt med andre.

"At man bliver budt velkommen, kan deltage i informationsdage eller i en netværkscafé for tilflyttere – det er rigtig godt og betyder meget for en god start i kommunen. Man kan være flyttet ret langt væk fra familie og venner i Tyskland, og derfor føle sig lidt alene."

Kvantitative baggrundsdata - Persona 3 (Barbara)

- For **31 %** af de adspurgte tyske tilflyttere i Aabenraa Kommune har utilfredsheden med den politiske ledelse i Tyskland været en meget vigtig motivation for at forlade Tyskland. Den tilsvarende andel er **31 %** i Sønderborg Kommune.
- Den største del af førstnævnte segment er gift (**65 %**), mens den største aldersgruppe i segmentet er de 56-60-årige (**14 %**). De 41-45-årige udgør **12 %**. Samtidig har **30 %** en mester- eller erhvervsuddannelse, mens **26 %** har en universitetsuddannelse som deres højeste gennemførte uddannelse.
- Af de erhvervsaktive i det belyste segment angiver **56 %** at arbejde i Tyskland, mens **22 %** arbejder i Aabenraa Kommune og **10 %** i en anden dansk kommune. **8 %** af de erhvervsaktive i segmentet arbejder hjemmefra.
- Ifølge surveyen er de to faktorer der i størst omfang påvirker segmentets trivsel negativt hhv. utilstrækkelige dansk kundskaber (**35 %**) og for stor afstand til venner og familie i Tyskland (**18 %**).
- **90 %** af det belyste segment angiver ikke at have overvejet at flytte væk fra Aabenraa Kommune.

Alder: 29 år

Født: Stuttgart,
Baden-Württemberg

Bopæl: Sønderborg,
Sønderborg Kommune

Stilling: Automatikmontør

Civilstand: Samlevende

Tilflyttet: 2019

Relation til Danmark:

Har før sin tilflytning holdt ferie i Sverige og Norge. Var derfor interesseret i at flytte til Skandinavien. Er flyttet til Sønderborg Kommune pga. et nyt job i kommunen og pga. muligheden for i første omgang at kunne klare sig på tysk.

Tobias Müller

Tobias' baggrund

Tobias er født og opvokset i Stuttgart, hvor han i 2013 blev færdig med sit *Abitur* (tysk studentereksamen). Efter gymnasiet arbejdede han sammen med en kammerat nogle måneder som lagermedarbejder på et distributionscenter nær Stuttgart. De opsparede penge blev brugt på oplevelser og rejser, herunder en kanotur i Sverige og en vandretur i Norge. Tobias var allerede som barn blevet introduceret til Skandinavien via ferieophold med sine forældre.

Tobias interesserede sig for elektronik, og igennem sit lagerjob havde han fået øje på indtoget af automatiseringen i industrien. Han startede derfor i efteråret 2014 i en mellemstor industrivirksomhed i Mannheim med baggrund i sin igangværende uddannelse som automatikmontør. Da han var færdigudd lært i 2017, blev han i første omgang i samme virksomhed. Gennem en datingapp mødte han sin nuværende kæreste Maike samme år, som på dette tidspunkt arbejdede i økonomiafdelingen i en stor medicinalvirksomhed i Mannheim.

Tobias' drøm om livet i Danmark

Efter i alt fem år i samme virksomhed begyndte Tobias at kede sig lidt med sine arbejdsopgaver. Der var ikke meget nyt eller udfordrende. Samtidig var en del af de kollegaer, Tobias havde det bedst med, stoppet i virksomheden.

"Jeg havde lyst til at prøve noget andet og talte med min kæreste. Hun var også frisk på at starte på ny et andet sted. Fordi jeg godt kunne tænke mig at prøve livet i Skandinavien, foreslog jeg Sverige. Men det var for langt væk for min kæreste. Danmark var derfor et kompromis, og vi blev i første omgang enige om, at jeg skulle prøvet at finde et arbejde tæt på den dansk-tyske grænse. Det gav Maike mulighed for at søge arbejde på den tyske side, fx i Flensborg."

Jo mere Tobias blev bekendt med Sønderborg Kommune, bl.a. via tyske informationer på kommunens hjemmeside, desto mere begejstret blev han. Han var interesseret i at bo i Sønderborg, der var en mindre by end Stuttgart og Mannheim, men som alligevel kunne byde på både kultur- og nattelev. Samtidig var afstanden til Flensborg (ca. 45 minutters kørsel) tilsvarende den transporttid, kæresten Maike havde til arbejde fra deres fælles lejlighed nær Mannheim. Derfor søgte Tobias i foråret 2019 en stilling som automatikmontør i en virksomhed nær Sønderborg, der leverer automationsløsninger til danske og udenlandske produktionsvirksomheder.

"Jeg fik tilbudt stillingen, og vi besluttede i første omgang, at jeg skulle flytte alene for at se, hvorvidt jeg kunne lide det nye job og Sønderborg som bopæl. Det viste sig også, at det var lidt sværere for Maike at finde en passende stilling i Flensborg og omegn. I sidste ende tog det et år mere, før hun flyttede hertil. Hun nåede det lige inden Corona ramte i 2020."

Tobias' hverdag i kommunen

I dag bor Tobias og Maike i en 3-værelses lejlighed i centrum af Sønderborg. Takket være sit arbejde og kollegaerne er Tobias blevet ret dygtig til dansk. For Maike har det været lidt sværere, bl.a. fordi sprogundervisningen online under Coronanedlukningen ikke fungerede for hende. I 2023 har hun dog regelmæssigt deltaget på sprogskolen i Sønderborg og føler sig nu klar til at finde en dansk

arbejdsplads. Mens Maike har haft færre lejligheder til at lære andre fra Sønderborg Kommune på sin egen alder at kende, er det lykkedes Tobias at få en del venner. Han er aktiv i den lokale løbeklub og ses også i det private med et par af sine kollegaer. Samtidig er Tobias og Maike glade for, at de jævnligt får besøg af venner og familie fra Tyskland.

"Mine forældre siger altid, at vi er flyttet derhen, hvor andre tyskere tager på ferie. De tænker især på fjorden og landskabet omkring. Sammen med venner fra Tyskland har jeg også gået Gendarmstien her i Sønderjylland. Vi behøver i hvert fald ikke at overtale nogen til at komme og besøge os."

Tobias er meget på WhatsApp for at holde kontakten med vennerne i Tyskland. Han er ikke meget på sociale medier, men kan godt lide at se videoer om gadgets og elektronik på YouTube. Maike bruger til gengæld en del tid på Instagram, hvor hun følger Sønderborg Kommunes profil. Hun har et par gange været til arrangementer for tilflyttere organiseret af kommunen, og hun har på den måde bl.a. hørt om, hvor hun kan finde informationer om kommende begivenheder på Sønderborg Kommunes hjemmeside. Derfor er det ofte Maike, der tager initiativ til, at parret sammen tager til koncerter eller fællesspisning.

Tobias' udfordringer

I starten havde Tobias bl.a. udfordringer med at finde en passende lejlighed til sig selv i Sønderborg.

"Det var svært at finde noget, der ikke var alt for stort og dermed også for dyrt til vores behov. Måske ville det have været lettere i Nordborg, men i første omgang ville vi helst bosætte os i Sønderborg for også at kunne nyde lidt byliv."

Lige nu trives Tobias rigtig godt i Sønderborg Kommune. Han kunne dog også forestille sig at flytte længere nordpå i Danmark eller måske til Sverige. Det er Maike dog ikke klar til. Hun håber på at få et arbejde og gode kollegaer i eller tæt på Sønderborg Kommune.

"For Maike bor vi langt nok væk fra vores venner og familie i Sydtykland. Hun bruger en del tid på transport i bil til og fra arbejde og har ikke haft meget overskud til fx at melde sig ind i en idrætsforening. Vi må se, hvad vi kan gøre for at udvide hendes sociale netværk her."

Kvantitative baggrundsdata - Persona 4 (Tobias)

- **14 %** af de adspurgte tyske tilflyttere i Sønderborg Kommune angiver, at et nyt arbejde i kommunen har været en meget vigtig motivation for beslutningen om at flytte til. Den tilsvarende andel er **15 %** i Aabenraa Kommune.
- **52 %** af førstnævnte segment er gift, mens **40 %** er samlevende eller single. Segmentets største aldersgruppe er de 46-50-årige (**21 %**). De 26-30-årige udgør **15 %**. Med **46 %** har den største andel af segmentet en universitetsuddannelse, mens **21 %** har en mester- eller erhvervsuddannelse som højest gennemførte uddannelse.
- For **69 %** af respondenter i segmentet har lysten til at bo i et andet land været en vigtig eller meget vigtig motivation for at forlade Tyskland. Ligeledes angiver **63 %**, at ønsket om at bo tættere på naturen var vigtig eller meget vigtig for deres flytning til Sønderborg Kommune.
- Ifølge surveyen har især tre faktorer positiv indvirkning på segmentets trivsel, nemlig den danske kultur (**83 %**), et godt forhold til naboerne (**81 %**) samt et godt forhold til kollegaerne (**71 %**).
- **50 %** af segmentet angiver, at ingen af de i surveyen nævnte faktorer har mindsket deres trivsel i kommunen.

Alder: 56 år

Født: Mainz,
Rheinland-Pfalz

Bopæl: Stubbæk,
Aabenraa Kommune

Stilling: IT-supporter

Civilstand: Gift med
Claudia Krüger

Tilflyttet: 2023

Relation til Danmark:

Frank har med sin familie været adskillige gange på ferie i Skandinavien. De valgte især at flytte til Aabenraa Kommune for at bo i skønnere omgivelser og i nærheden af Tyskland.

Frank Krüger

Franks baggrund

Frank er født i Mainz. Efter afslutningen af *Realschule* (10. klasse) i 1983, blev han slagterlærling i sin hjemby. Han arbejdede i nogle år som slagter, men ønskede at skifte karriere, og tog derfor en uddannelse til købmand, som han afsluttede i 1990. Herefter arbejdede han i flere år i detailhandlen og mødte i denne sammenhæng sin første kone Britta. I en årrække boede de sammen i Hildesheim (Niedersachsen), indtil skilsmissen i 2002.

I 2004 blev Frank gift for anden gang med Claudia, der arbejdede som pædagog. Kort efter besluttede han sig for endnu et karriereskift. Med afsæt i sin personlige interesse i computere tog han en uddannelse til IT-supporter i Hannover, hvor han var flyttet sammen med Claudia. I 2007 fik de deres første datter Johanna, og i 2009 fulgte lillesøsteren Lena.

Franks drøm om livet i Danmark

Familien Krüger boede i mange år i eget hus i nærheden af Hannover. Børnene gik i skole der, mens Claudia arbejdede i en lokal børnehave, og Frank var IT-supporter i en større logistikvirksomhed. I deres sommerferier tog familien ofte til Skandinavien, både til Sverige og Danmark. Som årene gik, blev Frank og Claudia i stigende grad utilfredse med det område, familien boede i:

"Vi var ved at være trætte af at bo tæt på Hannover og ville gerne væk. I en del år talte jeg med Claudia om vores muligheder for at flytte et sted hen, hvor der er færre mennesker og et mindre hektisk tempo. Vi ville gerne tættere på naturen og talte bl.a. om at flytte til Sverige, da vi længe havde været glade for Skandinavien."

I første omgang blev Franks og Claudias overvejelser dog ikke til noget. Det hang bl.a. sammen med, at de ville værne om deres døtres skolegang i Tyskland, samt sprogbarrieren der ville gøre en flytning til Sverige udfordrende.

"Situationen ændrede sig for os under Corona. Mens vi ikke havde et problem med, hvordan regeringen håndterede situationen, kunne vi mærke, at stemningen i samfundet blev dårligere. I forvejen havde flygtningekrisen fra 2015 gjort det lidt mere anspændt, og nu oplevede vi, at folk blev mere og mere polariserede. Derfor blev vi konkrete i vores planer om at forlade Tyskland og søge mod mere trygge egne."

Under Corona-pandemien havde Frank og Claudia mere tid til at reflektere over en eventuel flytning nordpå. Frank brugte en del tid på computeren og undersøgte bl.a. Sønderjylland nærmere pga. dets nærhed til Tyskland. Han fik bl.a. øje på muligheden for, at Johanna og Lena kunne gå på det tyske gymnasium i Aabenraa. I sommeren 2023 købte familien et hus i Stubbæk og flyttede ind. For at ordne alt det administrative omkring boligkøb og flytningen tilknyttede de en privat advokat, som Frank havde fundet via onlinesøgninger.

Franks hverdag i kommunen

Allerede inden deres tilflytning havde Claudia besluttet sig for at holde en pause med arbejdet som pædagog. Hun ville først falde godt på plads og derefter finde ud af, om hun kunne blive ansat som pædagog i Danmark. Frank, som inden flytningen havde opsagt sin stilling, henvendte sig til Aabenraa Kommunes Tilflytter-service for at få hjælp med jobsøgningen. Samtidig begyndte han på sprogskolen

i Aabenraa, mens Claudia tog imod et job som avisbud, bl.a. for at komme i kontakt med naboerne. Johanna og Lea startede i hhv. 11. og 9. klasse på det tyske mindretals gymnasium i Aabenraa i august 2023. Pigerne havde været skeptiske overfor familiens flytning, men de faldt godt til. I fritiden går Johanna bl.a. til håndbold, mens Lea går til dans. De har fået både nye tyske og danske venner.

Frank havde en lidt hårdere start, og det lykkedes ham ikke at finde job i eller tæt på Aabenraa Kommune. Han skal derfor snart starte i en virksomhed i Flensborg som IT-supporter med mulighed for delvist at arbejde hjemmefra.

"Vi var godt klar over, at vi kunne løbe ind i nogle startproblemer. Derfor havde vi bl.a. sparet op, så vi kunne klare os uden arbejde i et stykke tid. Lige nu er det skønt, at vores piger er landet godt – de er allerede langt foran os, når det gælder om at lære dansk. Og så føler vi os allerede virkelig hjemme her. Vi har det godt med vores naboer og nyder som familie at tage på tur og udforske naturen omkring os."

I sin fritid bruger Claudia en del tid på Facebook. Her kommunikerer hun bl.a. med familie og venner i Tyskland, mens hun også følger med i forskellige grupper, herunder fra det tyske mindretal i Danmark. Frank læser ofte i Der Nordschleswiger, som familien abonnerer på. Han læser mest nyheder online og besøger af og til Aabenraa Kommunes hjemmeside, når han har et relevant vidensbehov. Deres døtre er især på TikTok og Snapchat og følger ikke rigtig med i nyhederne

Franks udfordringer

Der er især to ting der har været udfordrende for Frank ifm. at bosætte sig i kommunen, nemlig jobsøgningen og, i denne sammenhæng, sprogbarrieren. Frank ville gerne have haft et arbejde indenfor IT i Aabenraa Kommune eller omegn, hvilket bl.a. viste sig at være svært, fordi han ikke endnu er flydende på dansk.

"Jeg havde i første omgang satset på at kunne klare mig på engelsk. Det duer dog ikke helt ift. arbejdet, selvom de fleste her godt kan skifte over til tysk eller engelsk. Min plan er nu at arbejde i et stykke tid i Tyskland og fortsatte med sprogskolen. Så vil jeg senere prøve at finde noget her igen."

Mens Claudia på sigt kan få udfordringer med at få sin tyske pædagoguddannelse anerkendt i Danmark, har familien ellers kun oplevet problemer med indførelsen af deres to biler efter tilflytningen.

Kvantitative baggrundsdata - Persona 5 (Frank)

- **45 %** af de adspurgte tyske tilflyttere i Aabenraa Kommune angiver, at ønsket om at bo i skønnere omgivelser har været en meget vigtig motivation for at forlade Tyskland. Den tilsvarende andel er **44 %** i Sønderborg Kommune.
- Den største del af førstnævnte segment er 56-60 år (**14 %**) og gift (**60 %**). Med **37 %** har den største andel af segmentet en universitetsuddannelse, efterfulgt af **26 %** med en mester-/erhvervsuddannelse som højest gennemførte uddannelse. **33 %** arbejder i Tyskland efterfulgt af **18 %**, der har arbejdsplads i Aabenraa Kommune.
- I størst omfang var tre faktorer meget vigtige for segmentets beslutning om at flytte til kommunen: dansk kultur (**43 %**), ønsket om at bo tættere på naturen (**41 %**) og ønsket om at bo i trygge omgivelser (**40 %**).
- Af de i surveyen nævnte faktorer har utilstrækkelige dansk kundskaber i størst omfang haft en negativ effekt på segmentets trivsel (**28 %**).
- **83 %** angiver, at de ikke har overvejet en fraflytning, **9 %** har overvejet en flytning til en anden dansk kommune, **4 %** en flytning tilbage til Tyskland.

Alder: 40 år

Født: Itzehoe,
Schleswig-Holstein

Bopæl: Nybøl,
Sønderborg Kommune

Stilling: HR-ansvarlig

Civilstand: Gift med
Heiko Zimmermann

Tilflyttet: 2022

Relation til Danmark:

Sammen med sin mand Heiko har Petra flere gange været på udflugter og ferie i Sønderborg Kommune. Parret var utilfredse med den politiske situation i Tyskland og valgte bl.a. at tilflytte pga. en oplevet større grad af tillid og børnevenlighed i det danske samfund.

Petra Zimmermann

Petras baggrund

Petra er født og opvokset i Itzehoe i Schleswig-Holstein. Efter at have afsluttet gymnasiet i byen, flyttede hun sammen med en veninde til Hamburg. Her arbejdede hun i to år som butiksassistent i en legetøjsbutik. I 2004 begyndte hun en bachelor i socialøkonomi på universitetet i Hamburg, hvorefter hun tog en kandidatgrad i Human Resource Management der.

Mens Petra arbejdede i sin første stilling som HR-medarbejder i en produktionsvirksomhed nær Hamborg, mødte hun i 2011 sin nuværende mand Heiko igennem en fælles ven. Han arbejdede på dette tidspunkt som materialeingeniør i Kiel. Samtidig med et jobskifte til en stilling i Rendsburg, flyttede Petra ind hos Heiko. De to blev gift i 2013 og har i dag tre børn, nemlig Max på 10, Lea på 8 og Mia på 6 år.

Petras drøm om livet i Danmark

Det var Petras svigerforældre, der satte gang i hendes og Heikos overvejelser om at flytte til Danmark. I flere år havde Petra og Heiko fortalt, at de ikke var helt lykkelige i Tyskland, især mht. en oplevet negativ udvikling i det tyske samfund.

"En af de ting vi havde det svært med, var tilgangen til migrationspolitikken i Tyskland. Det er vores oplevelse, at man siden 2015 næsten betingelsesløs har taget imod alle dem, der gerne ville ind i landet. Og der er ikke rigtig tolerans for, når man har en anden holdning, hvorfor samfundet bliver mere og mere splittet. Corona-håndteringen var også en faktor, dog ikke afgørende."

Samtidig var der en række aspekter, som gjorde Sønderborg Kommune – og Danmark generelt – til et attraktivt bosted for Petra og Heiko. Begge var glade for danske værdier og havde et positivt syn på det danske samfund, med en oplevet højere grad af bl.a. tillid og børnevenlighed i det danske samfund. De forholdsvis billige boligpriser og tilstedeværelsen af en tysk skole og tyske daginstitutioner i Sønderborg var endnu en fordel, mens Petra ønskede fortsat at bo tæt på havet og havde bl.a. gode minder om familiens tidligere ferieophold på Als.

"Vi begyndte for alvor at undersøge muligheden for at flytte til Sønderborg Kommune, da Heiko på sit arbejde fik mulighed for at overtage en stilling med bl.a. Danmark og Sverige som ansvarsområde. Vi deltog bl.a. i en informationsdag for potentielle tilflyttere, hvilket var med til at afgøre vores beslutning. Og så flyttede vi til i 2022."

Petras hverdag i kommunen

I dag bor Petra med Heiko og børnene til leje i Gråsten, mens de har planer om at bygge deres eget hus i nærheden. Petra arbejder som HR-ansvarlig for et større skibsværft i Flensburg med mulighed for at arbejde hjemmefra mindst to gange om ugen. Heiko er regelmæssigt ude at rejser med sit arbejde, men arbejder ellers også ofte derhjemme.

"Vores hverdag her fungerer ret godt. Da vi ankom, fik Mia hurtig en plads i en tysk børnehave i Sønderborg, mens hun nu er startet i børnehaveklassen på den tyske privatskole, som Lea og Max også går til. Afstanden til mit arbejde i Flensburg er ikke for langt og det er også godt for Heiko, at han relativ hurtigt kan komme til motorvejen."

Både Petra og Heiko har besøgt sprogskolen i over et år nu og deres børn er også

blevet forholdsvis gode til dansk. De er regelmæssigt sammen med danske børn. Max går til svømning og Lea til fodbold, mens Mia har fundet en god veninde i nabolaget. Familien tager ofte på udflugter til Sønderborg, hvor de bl.a. besøger det tyske bibliotek i Multikulturhuset, eller nyder ture til stranden. Petra engagerer sig også i forældrerådet til den 4. klasse, som Max går i og har bl.a. på den måde opbygget gode relationer til andre tyske familier, der bor i eller tæt på Gråsten.

"Dybest set er vores hverdag ikke så meget anderledes end tidligere. Vi er lidt længere væk fra børnenes bedsteforældre, men fx med hensyn til menneskernes mentalitet her, er der ikke de store forskelle til folk i Schleswig-Holstein. Det har altså ikke været et spring i det kolde vand at tilflytte. Og vi nyder virkelig roen omkring os her."

Petra kunne på sigt godt tænke sig at arbejde i Danmark og vil derfor gerne blive skarp til dansk. Derfor læser hun regelmæssigt nyheder på dansk – både online og i papiraviser. Hun bruger ikke særlig meget tid på sociale medier, bl.a. fordi der i hverdagen med børnene ikke er særlig meget tid til det. Når hun ønsker at orientere sig om, hvad der sker i kommunen, besøger hun af og til kommunens hjemmeside og ser ellers på brochurer og opslag ifm. besøg på Multikulturhuset i Sønderborg.

Petras udfordringer

Petra og hendes familie trives godt i Sønderborg Kommune. De oplever ikke markante udfordringer som forholdsvis nye tilflyttere i kommunen. Samtidig har de dog også kunnet mærke, at livsomkostninger i Danmark er lidt højere end i Tyskland, mens Petra og Heiko regner med at kunne betale en lavere pris for at bygge hus i Sønderborg Kommune end de ville gøre i Schleswig-Holstein.

Det kan også nævnes, at Heiko gerne ville tage mere regelmæssigt på sprogskolen, men pga. sit arbejde har han svært ved at lykkes med det. Endelig savner Petra en gang imellem at have en tættere veninde til at tale og drikke kaffe med.

"I vores travle hverdag finder jeg ikke særlig ofte tid til at se mine veninder i Tyskland, så det ville være rart at have en god veninde her. Det er dejligt, at vi ses med andre børnefamilier, fx når vores børn har legeaftaler med dem. Men det er alligevel ikke helt det samme. Det kan også være, at jeg skal se mig lidt mere omkring efter en fast fritidsaktivitet, såsom Yoga, hvor jeg kan lære andre i min alder at kende."

Kvantitative baggrundsdata - Persona 6 (Petra)

- **42 %** af de adspurgte tyske tilflyttere i Sønderborg Kommune angiver, at de før deres tilflytning havde lært kommunen at kende igennem ferieophold der. Den tilsvarende andel er **25 %** i Aabenraa Kommune.
- Med **67 %** er over to tredjedele af førstnævnte segment gift. Segmentets største aldersgruppe er de 56-60-årige (**14 %**), efterfulgt af dem på 51-55 år (**13 %**). Lidt over **11 %** er i alderen 36-40 år. Med **49 %** har næsten hver anden i segmentet en universitetsuddannelse som højest gennemførte uddannelse.
- I særlig høj grad angiver segmentet, at lysten til at bo i et andet land (**41 %**) og utilfredsheden med den politiske ledelse i Tyskland (**36 %**) har været meget vigtige faktorer for beslutningen om at forlade Tyskland.
- Ligeledes har i størst omfang ønsket om at bo tættere på naturen (**54 %**) og den danske kultur (**52 %**) været meget vigtige faktorer i beslutningen om at flytte til Sønderborg Kommune.
- **76 %** af segmentet angiver, at de trives i høj grad i kommunen, **22 %**, at de trives i nogen grad.

Alder: 35 år

Født: Kiel,
Schleswig-Holstein

Bopæl: Rødekro,
Aabenraa Kommune

Stilling: Overlæge

Civilstand: Gift med
Maja Fischer Jensen

Tilflyttet: 2022

Relation til Danmark:

Anton har bl.a. lært Danmark at kende via sin hobby windsurfing. Han flyttede dog primært til landet for at bo sammen med sin nuværende danske kone – i første omgang flyttede han i 2018 til Aarhus.

Anton Fischer Jensen

Antons baggrund

Anton er vokset op tæt på Østersøen i nærheden af Kiel. Her gennemførte han gymnasiet og fra 2007-2008 knap et års socialt arbejde på et plejehjem som alternativ til værnepligten i det tyske militær. Senere begyndte Anton at læse medicin på universitetet i Lübeck. Han afsluttede sin uddannelse i 2016 og arbejdede herefter som læge på et sygehus i Hamburg.

Under et ferieophold på Fanø, hvor Anton dyrkede windsurfing med nogle venner, mødte han i 2017 sin nuværende kone Maja. Hun er oprindeligt fra Haderslev, og læste psykologi i Aarhus, da de blev kærestere. De to besøgte hinanden tit, indtil Anton fik en stilling på Aalborg Universitetshospital i 2018 og flyttede ind i Majas lejlighed i Aarhus. Ved siden af sit arbejde gik Anton på sprogskole og lærte dansk. Han og Maja blev gift i 2019, da de allerede ventede deres datter Emma.

Antons drøm om livet i Danmark

Anton var ikke i tvivl om, at han gerne ville blive boende i Danmark. Han var meget glad for den danske kultur og, mht. sit arbejde, især den mindre hierarkiske struktur og det generelt bedre arbejdsmiljø på arbejdspladsen i Aalborg, når han sammenlignede med sine erfaringer fra sygehuset i Hamburg. Han var samtidig glad for at kunne bo i et land med mange kystområder og muligheder for at windsurfe. Samtidig havde både han og Maja et forholdsvis travlt arbejdsliv og ønskede at bo lidt tættere på bl.a. Majas forældre for at kunne få lidt mere hjælp i hverdagen.

"I 2021 var vi klar til at købe hus. Maja var på det tidspunkt gravid med Karl, og vi trængte til mere plads. Samtidig ville vi gerne flytte længere sydpå, både for at være tættere på Majas familie i Haderslev og også for at være tættere på min familie i Tyskland. Derfor så vi på huse tættere på grænsen og fandt vores drømmehus i Rødekro, hvorefter jeg straks søgte ind til Sygehuset Sønderjylland."

Mens familien Fischer købte huset i Rødekro i slutningen af 2021, gik der flere måneder før de flyttede ind. I starten af sin barselsorlov stoppede Maja i sin stilling som psykolog hos Pædagogisk Psykologisk Rådgivning i Aarhus. Kort efter kom sønnen Karl til verden, mens Anton skulle vente på opstart i sin nye stilling som afdelingslæge i Aabenraa i sommeren 2022.

Antons hverdag i kommunen

Familien Fischer er kommet godt på plads i deres nye hjem i Rødekro. Maja har haft mulighed for at starte lidt blødere op på arbejdslivet efter sin barsel med Karl og arbejder i dag 20 timer om ugen som selvstændig psykolog. Anton nyder sit arbejde på sygehuset i Aabenraa, hvor han i dag er overlæge og har et godt samarbejde med sine kollegaer.

"Vores hverdag kører meget godt, selvom jeg af og til har rimelig lange arbejdsdage. Majas forældre hjælper tit med at hente børnene fra daginstitutionen. Mine forældre er også glade for, at de ikke behøver at tage helt op til Aarhus for at se deres børnebørn."

På arbejdet er det ofte en fordel, at Anton kan tale tysk. Især i den seneste tid, er der kommet en del ældre patienter, der har bosat sig i Aabenraa Kommune, men ikke kan tale dansk. Han hører også fra tid til anden negative kommentarer fra

naboer, der mener, at mange tyskere udelukkende kommer pga. de billige boligpriser i kommunen. Bl.a. fordi Anton er flydende på dansk, har han generelt et rigtig godt forhold til sine naboer. Han og Maja er med til at organisere den årlige vejfest og ses ofte på legepladsen med de naboer, der også har små børn.

Til deres børn har Anton og Maja valgt en dansk daginstitution i Røde Kro. Ifølge Anton var det ikke en svær beslutning:

"Vi har valgt at bo i Danmark som familie, og jeg har altid syntes, at det er vigtigt at integrere sig der, hvor man bor. Samtidig er Maja og jeg ret glade for den danske tilgang til pædagogik, og derfor havde vi ikke rigtig overvejet at sende børnene i en tysk vuggestue eller børnehave. Jeg taler tysk med dem derhjemme, så de også lærer tysk og fx kan tale med deres farmor og farfar."

Anton dyrker fortsat windsurfing og prøver at komme af sted så ofte, det er muligt. På det seneste har han givet udtryk for til Maja, at han godt kunne tænke sig et sommerhus ved vestkysten. Når Maja har lidt tid for sig selv, bruger hun den til at se sine veninder, herunder studieveninder i Aarhus. Ellers er hverdagen typisk fyldt med aktiviteterne sammen med børnene.

Mht. sit medieforbrug er Anton storforbruger af podcasts – både på dansk og engelsk. Han abonnerer på et dansk digitalt nyhedsmedie og er aktiv i Facebook-grupper om windsurfing, mens han også bruger YouTube til at streamer videoer om vandsporten.

Antons udfordringer

Der har ikke været markante udfordringer forbundet med Antons bosætning i Aabenraa Kommune. Det skyldes især, at han flyttede til fra Aarhus, som var hans første bopæl i Danmark. Her havde han oplevet nogle af de udfordringer, som kan opstå, når man flytter til et nyt land (fx ifm. opholdstilladelse og skat).

"Fordi vi kunne trække på hjælp fra Majas forældre, var der heller ikke udfordringer ifm. huskøbet, som vi ikke kunne klare selv. Hvis jeg skulle fremhæve noget, der kunne hjælpe andre tyske tilflyttere, ville det være udpegede kontaktpersoner i landsbyerne, hvor andre tyskere slår sig ned. Disse kontaktpersoner kunne fx henvise til kommunens Tilflytterservice eller til lokale foreninger og begivenheder, hvor relevant. Det er nok ikke alle, der ligesom mig kan trække på personlige relationer for at komme godt i gang med livet her."

Kvantitative baggrundsdata - Persona 7 (Tobias)

- **13 %** af de adspurgte tyske tilflyttere i Aabenraa Kommune angiver, at ønsket om at bo med deres kæreste eller partner har været en meget vigtig motivation for beslutningen om at flytte til kommunen. Den tilsvarende andel er **16 %** i Sønderborg Kommune.
- **53 %** af førstnævnte segment er gift, mens **45 %** er samlevende eller single. Segmentets største aldersgruppe er de 56-60-årige (**16 %**), efterfulgt af de 31-35-årige (**14 %**). Den største andel af segmentet har en universitetsuddannelse (**45 %**), mens **32 %** har en mester-/erhvervsuddannelse som højest gennemførte uddannelse.
- Med **62 %** trives mere end tre ud af fem respondenter i det belyste segment i høj grad i Aabenraa Kommune. De trives især pga. den danske kultur (**82 %**), et godt forhold til deres naboer (**79 %**) og deres danskkundskaber (**41 %**).
- De tre faktorer, der i størst omfang påvirker segmentets trivsel negativt, er utilstrækkelige danskkundskaber (**26 %**), for lang afstand til familie og venner i Tyskland (**21%**) og for lidt deltagelse i fælles fritidsaktiviteter (**14 %**).

Alder: 23 år

Født: Eckernförde,
Schleswig-Holstein

Bopæl: Sønderborg,
Sønderborg Kommune

Stilling: Studerende

Civilstand: Single

Tilflyttet: 2020

Relation til Danmark:

Annika har besøgt Danmark flere gange med sine forældre. I forbindelse med sin gymnasieuddannelse blev hun opmærksom på muligheden for at samtidig studere på SDU i Sønderborg og Europa-Universität Flensburg.

Annika Schmidt

Annikas baggrund

Annika er vokset op i en lille landsby tæt på Eckernförde i Schleswig-Holstein sammen med sin tyske mor og engelske far. Fordi hun er opvokset tosproget, var det vigtigt for Annikas forældre, at hun tog sin studentereksamen på en international kostskole nær Eckernförde.

Annika var meget glad for sin tid på kostskolen (2016-2019), selvom underviserne forventede forholdsvis meget af eleverne. Hun syntes, det var spændende at møde så mange andre unge, der ligesom hende var opvokset med andre sprog end tysk. Mod slutningen af hendes ophold på kostskolen introducerede en af underviserne hende for muligheden for at læse samtidigt på Syddansk Universitet (SDU) i Sønderborg og på Europa-Universität i Flensburg (EFU).

Annikas drøm om livet i Danmark

Efter en del overvejelser viste Bacheloruddannelsen i international erhvervsøkonomi med en tysk sproglinje sig at være et rigtig godt match for Annika. Undervisningen ville foregå på engelsk, og hun ville have mulighed for at tage en opfølgende Masteruddannelse på SDU og EFU.

Annika fik hjælp af sine forældre med ansøgningen og så derefter frem til at begynde Bacheloruddannelsen i 2020. I mellemtiden tog hun sig en lille pause og tilbragte en del tid hjemme hos forældrene.

"Selvom det var meget lærerigt, og jeg fik mange nye venner, var det også lidt hårdt på kostskolen. Det var dejligt bare at være hjemme hos mine forældre og søskende i et stykke tid. Og så skulle jeg også nå at se nogle af mine venner og veninder fra skolen, der havde forskellige fremtidsplaner og stod til at sprede sig lidt i Tyskland."

Efter hun var kommet ind på uddannelsen, skulle hun vælge sin bopæl under studiet. Først kontaktede hun studerende, der allerede var i gang med et studium på tværs af den dansk-tyske grænse. Herefter tog hun på weekendtur med sine forældre til Sønderborg for at danne sig et nærmere indtryk af byen.

"Jeg var positivt overrasket over byen. Det så ud til, at der var gode muligheder for at shoppe. Jeg er også ret vild med at sejle, hvilket vi gjorde meget på kostskolen. Det var fedt at se, at der var gode muligheder for sejlsport tæt på universitetet. Og så var jeg en tand mere begejstret for at flytte til Danmark end til Flensburg."

Efter hendes valg var faldet på Sønderborg som bopæl, fik Annika vejledning af en ansat fra SDU i forhold til at få et kollegieværelse i byen. Hun flyttede til i sommeren 2020, så snart hendes kollegieværelse var blevet ledigt. Der gik ikke lang tid, før hun lærte andre at kende, der ligesom hende skulle til at starte på en ny uddannelse på SDU. Ved studiestart følte hun sig allerede som del af et større fællesskab på kollegiet og fik dermed en rigtig god start på studiet.

Annikas hverdag i kommunen

Annika blev færdig med sin Bacheloruddannelse i international erhvervsøkonomi med tysk som sproglinje i 2023. Til trods for delvis online undervisning og restriktioner under Corona-pandemien har hun været begejstret for uddannelsen. Derfor valgte hun at fortsætte på kandidatuddannelsen, som hun er i gang med nu.

"Det er skønt, at jeg havde muligheden for at blive her og læse videre. Sådan er det dog desværre ikke for alle studerende. En del fra kollegiet tog fx Bacheloren i europæiske studier på SDU, hvor der ikke tilbydes en opfølgende kandidatgrad."

Når hun ikke er i gang med sit pensum eller en forelæsning, får Annika blandt andet tiden til at gå med et job som studentermedhjælper på et kommunikationsbureau i Sønderborg. Hun har for nyligt også været på date med en dansk studerende, der er i gang med sin Masteruddannelse til civilingeniør på SDU.

I sin fritid er Annika ofte ude på vandet, da hun går til sejlads en gang om ugen. Hun er også glad for at streamer serier og går tit til koncerter eller i biografen med studiekammerater. Og så er der også en del privatfester på kollegiet og hos andre studerende.

"Det er ret fedt, at Sønderborg er en studieby med mange internationale studerende. Selvom byen ikke er alt for stor, er der mange muligheder og tilbud. Der er koncerter, teater, havnefest – you name it!"

Med hensyn til medieforbruget er Annika ofte på TikTok og Snapchat. Hun bruger især platformene til at kommunikere med sine veninder, mens en del tid også går med at se videoer fra diverse influencere. Annika har ikke alt for stor interesse i at følge med i nyhederne; hun kigger i forbindelse med sine studier dog regelmæssigt i Børsen. Endelig er hun glad for at lytte til podcasts, bl.a. når hun er på farten.

Annikas udfordringer

Det lykkedes for Annika at finde et studiejob, men hun vurderer, at det er blevet sværere at finde disse jobs i den seneste tid. Derudover har det været lidt hårdt, at en del venner fra kollegiet er flyttet væk for at læse videre på et andet universitet. Endelig er det i den seneste tid blevet lidt sværere for nye studerende at finde en studiebolig i Sønderborg.

"Jeg er ret glad for, at jeg landede her i 2020. Det virker til at være lidt hårdere for de nye studerende. Mens jeg føler mig godt tilpas i Sønderborg, er der dog en god chance for, at jeg flytter væk, når jeg har fået min kandidatgrad. Det kommer nok meget an på, hvor jeg får arbejde, eller hvad der ellers sker i mit privatliv. Det er svært til at forudse."

Kvantitative baggrundsdata - Persona 8 (Annika)

- **7 %** af de adspurgte tyske tilflyttere i Sønderborg Kommune har ifm. surveyen angivet, at de er under uddannelse, sammenlignet med 4 % af respondenter fra Aabenraa Kommune.
- **50 %** af førstnævnte segment er i alderen 21-25 år, og de fleste er single eller samlevende med deres kæreste.
- I deres beslutning om at forlade Tyskland er segmentet især blevet drevet af lysten til at bo i et andet land, idet **75 %** angiver det som en meget vigtig eller vigtig motivation. For en lige så stor andel var den danske kultur og danske værdier et særligt tiltrækkende aspekt ifm. beslutningen om at flytte til Sønderborg Kommune.
- Ifølge surveyen kendte **72 %** af det belyste segment kun lidt eller slet ikke til kommunen før tilflytningen. Dem med mindst kendskab til kommunen havde især lært om kommunen via ferieophold eller sociale kontakter.
- **56 %** af segmentet angiver, at de har overvejet en fraflytning – enten til en anden dansk kommune (**44 %**), tilbage til Tyskland (**6 %**) eller til et andet land (**6 %**).

TEKNOLOGISK
INSTITUT